

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-528	Ψυχολογία Παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	9
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστική Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Επιλογής	Ειδική Εκπαίδευση	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} Κύκλος	Δρ Δημήτρης Στασινός	1 ^ο /2 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Προσωπική Επικοινωνία	N/A	Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές να:

- Κατανοήσουν την αναγκαιότητα της πολλαπλής στήριξης παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις συννοσηρότητας, και τη συμβολή της στην αποτελεσματικότητα της ψυχολογικής στήριξης και (τροποποιημένης) διδακτικής παρέμβασης στη σχολική τάξη.
- Ενημερωθούν συστηματικά για τις θεωρητικές (ψυχολογικές) προσεγγίσεις της διαφορετικότητας των ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες οι οποίες χρήζουν ειδικής εκπαίδευσης και συγκεκριμένα για τις ψυχολογικές σχολές που μπορούν να βοηθήσουν στην ερμηνεία και τη μεταχείριση/στήριξη παρόμοιων περιπτώσεων στο σχολείο.
- Γνωρίσουν με πληρότητα την κλινική εικόνα δηλαδή το ψυχολογικό προφίλ των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξετάζοντας την κάθε (ευπαθή) ομάδα χωριστά με βάση το βασικό της έλλειμμα σε τομείς όπως της νόησης, των αισθητηριακών λειτουργιών, της φυσικής-κινητικής δεξιότητας, της γλωσσικής συμπεριφοράς, της μάθησης, της συμπεριφοράς, της πολιτισμικής ταυτότητας, κ.τ.λ. και προσδίδοντας ταυτόχρονα ιδιαίτερη βαρύτητα σε επικοινωνιακά ελλείμματα που μπορεί να συνυφαίνονται με ομάδες παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Διακρίνουν τα επιμέρους ψυχολογικά χαρακτηριστικά του κάθε παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (εξατομικευμένη προσέγγιση) σε συνάρτηση με τα βασικά του ελλείμματα και να τα μετουσιώνουν σε συγκεκριμένη στάση και συμπεριφορά του εκπαιδευτικού στο πολλαπλό παιδευτικό του έργο.
- Επιδιώκουν τη συνεργασία με το εξειδικευμένο προσωπικό της τοπικής διαγνωστικής ομάδας και ιδιαίτερα με το σχολικό ψυχολόγο ή/και τον ψυχίατρο (αν χρειαστεί), την κοινωνική λειτουργό και το λογοθεραπευτή ή και με άλλους σε όλα τα στάδια αντιμετώπισης του παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σημερινό συμπεριληπτικό σχολείο.
- Προσδίδουν ιδιαίτερη έμφαση στην ψυχολογική στήριξη παιδιών με ειδικές

εκπαιδευτικές ανάγκες που ζουν σε μη φιλικά κοινωνικά περιβάλλοντα (οικογένεια, τοπική κοινωνία).

- Ενθαρρύνονται να διεξάγουν μικρής κλίμακας έρευνες με αντικείμενο ψυχολογικές πτυχές και επικοινωνιακά ελλείμματα παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και (να) επιχειρούν να συνδέουν τα αποτελέσματα παρόμοιων εγχειρημάτων με τη διδακτική πράξη και υποστηρικτική πρακτική στο συμπεριληπτικό σχολείο συμβάλλοντας στην προαγωγή της ποιότητας στη σχολική μάθηση.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοήσουν το γεγονός ότι η αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου του εκπαιδευτικού στο σχολείο στην αντιμετώπιση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συνυφαίνεται απαραίτητα με τη βαθιά γνώση που ο ίδιος θα πρέπει να έχει για το ψυχολογικό προφίλ του παιδιού σε συνάρτηση με το βασικό του έλλειμμα.
2. Υιοθετούν τις κατάλληλες ψυχολογικές προσεγγίσεις παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και (να) τις μετουσιώνουν σε συγκεκριμένες συμπεριφορές και στάσεις τους απέναντι στα παιδιά αυτά για να επιτυγχάνουν τα επιθυμητά αποτελέσματα λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του κάθε παιδιού σε βασικές πτυχές της καθημερινής ζωής του.
3. Συνδυάζουν την τροποποιημένη-κατά περίπτωση- διδακτική τους παρέμβαση με την κατάλληλη ψυχολογική στήριξη του παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για μια σφαιρική αντιμετώπισή του στο σχολείο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.
4. Συνειδητοποιήσουν ότι η ψυχολογία του παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που συνυφάνονται με την κλινική εικόνα της περίπτωσης του και ότι η αντιμετώπισή του προϋποθέτει συλλογική προσπάθεια μετουσιωμένη σε κατάλληλη ψυχολογική και διδακτική παρέμβαση.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Οι έννοιες της διαφορετικότητας και της ετερότητας παιδιών στο σύγχρονο σχολείο.
- Περιεχόμενο και μορφές της Ειδικής Εκπαίδευσης.
- Μορφές ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και η αντιμετώπισή τους στο σχολείο.
- Αντικείμενο της επιστήμης της Ψυχολογίας και η συσχέτισή της με την Ειδική Εκπαίδευση.
- Μέθοδοι έρευνας της επιστήμης της Ψυχολογίας και η εφαρμογή τους στην Ειδική Εκπαίδευση.
- Ανάπτυξη και περιεχόμενο ψυχολογικών τάσεων-σχολών: Μπηχεβιοριστική-Κοινωνική Μάθηση, Ψυχοδυναμική, Γνωστική, Συστημική, Οικολογική (Οικο-συστημική).
- Πεδία εφαρμογής της ψυχολογικής γνώσης στην Ειδική Εκπαίδευση.
- (Ψυχολογικές) διαγνωστικές μέθοδοι και Ειδική Εκπαίδευση.
- Μορφές διαχείρισης της σχολικής τάξης και η συμβολή της επιστήμης της Ψυχολογίας.
- Ειδική Εκπαίδευση και επικοινωνία παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολείο.
- Ψυχολογία Αποκατάστασης και Ειδική, Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.
- Συμβουλευτική Ψυχολογία και Ειδική, Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.
- Εκπαιδευτική Ψυχολογία και Ειδική, Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.
- Κλινική Ψυχολογία και Ειδική, Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.
- Η συμβολή της επιστήμης της ψυχολογίας στη δημιουργία φιλικού κλίματος στο σχολείο.
- Ψυχολογία και Ειδική, Συμπεριληπτική Εκπαίδευση: έρευνες και σύγχρονες τάσεις.

Μαθησιακές δραστηριότητες/διδασκτικές μέθοδοι

Διάλεξη, βιωματικά εργαστήρια, ατομική-ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, παρουσίαση-ανάλυση μελετών περίπτωσης παρουσίαση-ανάλυση κειμένων επιστημονικών συγγραμμάτων ή/και άρθρων, χρήση λογισμικών, επίσκεψη σε σχολεία και βιωματικές καταγραφές.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση-ανατροφοδότηση, παρουσίαση ατομικής-ομαδικής εργασίας (papers), συμμετοχική διδασκαλία-μάθηση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Psychology of education	Harry Daniels, Anne Edwards	Routledge Falmer	2004	9780415327688
Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας. Ανάπτυξη και παθολογία. Δυσλεξία και λογοθεραπεία	Δημήτρης Π. Στασινός	Gutenberg	2009	9789600113013

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
The experience of disability: A challenge for psychology. American Psychologist, 39(5), 529-536.	Asch, Adrienne		1984	N/A
Social learning theory. Englewood Cliffs	Albert Bandura	Prentice Hall	1977	9780138167516

ADHD and the nature of self-control	Russell Barkley	Guilford	2005	9781593852313
Cognitive therapy of personality disorders. (2 nd edition).	Aaron T. Beck, Arthur Freeman, Denise D. Davis	Guilford Press	2004	9780306484629
The psychological assessment of reading	John R. Beech, Chris Singleton	Routledge	1997	9780415128582
Aggression: Its causes, consequences and control	Leonard Berkowitz	McGraw-Hill	1993	9780070048744
Counselling in schools: A reader	Keith Bovair, Colleen McLaughlin	David Fulton	1994	9781853462245
The assessment of special educational needs: International perspectives	Tony Cline	Routledge	1992	9780415078801
Theories of inclusive education	Peter Clough, Jenny Corbett	Chapman	2000	9780761969419
Psychological aspects of depression: Toward a cognitive – interpersonal integration	Ian H. Gotlib, Constance L. Hammen	Wiley	1992	9780471961314
Psychiatric disorders in the mentally retarded: Types, problems, and challenges	Eaton LF, Menolascino FJ.	American Journal of Psychiatry, 139, 1297-1303	1982	
Ψυχολογία για εκπαιδευτικούς	Fontana David	Σαβάλλας	1996	9789604601080
Psychology in education portfolio	Frederickson, J; Cameron, RJ	NFER-Nelson	1999	0465024335

Αθηνά τεστ διάγνωσης δυσκολιών μάθησης	Ιωάννης Ν. Παρασκευόπουλος, Νικόλαος Δ. Γιαννίτσας, Αναστασία Καλαντζή - Αζίζι	Ελληνικά Γράμματα	1999	9603446033
Emotional intelligence	Daniel Goleman	Bantam Books	1995	9780553095036
Theory of mind in autism	Francesca Happé, Uta Frith	Plenum Press	1995	
The neuropsychology of autism	Francesca Happé, Uta Frith	Brain, 119, 1377-1400	1996	
Theory of mind and social impairment in children with conduct disorder	Francesca Happé, Uta Frith	British Journal of Developmental Psychology, 14, 385-98	1996	
Προσαρμογή στο σχολείο	Αναστασία Καλαντζή - Αζίζι, Μαρία Ζαφειροπούλου	Ελληνικά Γράμματα	2004	9789604068098
Personality disorders in people with learning disabilities: A community survey	Khan A, Cowan C, Roy A.	Journal of Intellectual Disability Research, 41(4), 324-330	1997	
Psychological development of deaf children	Marc Marschark	Oxford McGraw-Hill	1993	0195115759
Educating the deaf: Psychology, principles and practices (3rd edition)	Donald Moores	Houghton Mifflin.	1987	9780618042890
Characteristics of developmental theory for early onset delinquency. In M.F.Lenzenweger	Patterson, G R	Oxford University Press	1996	

& J.L.Haugaard (eds). Frontiers of developmental psychopathology (pp. 81-124).				
A cognitive theory of personality disorders	Pretzer, J.L., & Beck, A.T	Psychologist, (39)5, 529-536	1996	
Personal construct psychology and educational psychology: A practitioner's view	Tom Ravenette	Whurr	1999	9781861561213
The mentally retarded child: A psychological approach (2nd ed.).	Robinson, N.M., & Robinson, H.B	McGraw Hill.	1976	0070532028
Helping children with autism learn.	Siegel, B.	Oxford University Press	2003	0198031599
Cognitive profiling system	Singleton, C.	Chameleon Education.	1995	
Bullying and 'theory of mind': A critique of the 'social skills deficit' view of antisocial behavior. <i>Social Development</i>	Sutton, J., Smith, P.K., & Swettenham, J.		1999	
Psychological treatment of eating disorders. <i>Annual Review of Clinical Psychology</i>	Wilson, G.T.		2005	